

Tvoje, otrokove pravice so ...

1. Pravice te konvencije ima vsak, **mlajši od 18 let (= otrok)**.
2. **Pravice imajo vsi otroci**, ne glede na to, kateri rasi pripadajo, katerega spola so, kateri jezik govorijo; ne glede na njihovo veroizpoved, sposobnosti, prepričanje, premoženje ali poreklo.
3. Odrasli morajo vedno **ravnati v korist otroka**. Ko se odločajo, morajo razmisliti o tem, kako njihove odločitve vplivajo na otroke.
4. Države morajo **poskrbeti, da udejanjijo pravice** te konvencije.
5. Države morajo skupaj s starši in drugimi osebami, odgovornimi za otroka, poskrbeti, da se otroci naučijo **uveljavljati svoje pravice**.
6. Otroci imajo **pravico do življenja**.
7. Otroci imajo pravico **do imena in državljanstva**. Imajo pravico, da (če je mogoče) poznajo svoje starše, ki morajo zanje skrbeti.
8. Države morajo **spoštovati pravico otrok do lastne identitete - tudi do imena**, državljanstva in družinskih vezi.
9. Otroci **ne smejo biti ločeni od svojih staršev**, razen če je to dobro zanje (ker starši z otrokom ne ravnajo dobro). Če starši živijo ločeno, ima otrok pravico biti v stiku z obema, kadar to ni v nasprotju z otrokovimi koristmi.
10. Če otrok in starši ne živijo v isti državi, imajo **pravico do ponovne združitve družine** v eni državi.
11. Otroci imajo **pravico do zaščite pred ugrabitvijo**.

12. Otroci imajo **pravico do izražanja svojih mnenj** glede stvari, ki se jih tičejo. Ta mnenja morajo odrasli upoštevati.

13. Otroci imajo **pravico dobivati in deliti informacije** (z govorjenjem, risanjem, pisanjem ali drugače), če te niso škodljive zanje ali za druge.

14. Otroci imajo pravico biti katere koli vere in imeti kakršno koli prepričanje. Starši morajo pomagati pri spoznavanju tega, kaj je prav in narobe, kaj je za otroka najboljše.

15. Otroci imajo **pravico, da se družijo, si izbirajo prijatelje in so člani skupin**, če to ne krši pravic drugih.

16. Otroci imajo **pravico do zasebnosti**.

17. Otroci morajo imeti **dostop do informacij**, še posebej tistih, ki se tičejo njihove dobrobiti in zdravja. Odrasli morajo zagotoviti, da te informacije niso škodljive za otroke in da jih ti pravilno razumejo.

18. Oba starša sta enako odgovorna za **vzgojo otroka**. Države morajo staršem pomagati, da njihovi otroci uživajo pravice, ki jih določa ta konvencija.

19. Otroke moramo zaščititi pred vsemi oblikami nasilja. Odrasli morajo poskrbeti, **da so otroci zaščiteni pred zlorabo, nasiljem in zanemarjanjem**.

20. Otroci, ki ne morejo živeti s starši, imajo pravico do **posebne pomoči in zaščite**.

21. Države morajo poskrbeti, da so **posvojeni otroci** zaščiteni in uživajo vse pravice.

22. Otroci, ki so **begunci**, imajo pravico do **posebne pomoči in zaščite**.

23. **Duševno ali telesno prizadeti otroci imajo pravico do posebne nege in izobraževanja**, ki jim omogoča polno uživanje življenja.

24. Otroci imajo pravico do najboljše **zdravstvene oskrbe na voljo, čiste vode, kakovostne prehrane, čistega okolja in izobrazbe** – vse to zagotavlja, da bodo ostali zdravi.

25. Države morajo redno nadzirati **razmere, v katerih živijo otroci**, za katere skrbijo.

26. Države morajo pomagati otrokom **družin v stiski**.

27. Otroci imajo pravico do tega, da živijo tako, da se lahko **popolnoma razvijejo** (telesno, umsko, duhovno, družbeno). Država mora pomagati družinam, ki otrokom tega ne zmorejo nuditi.

28. Otroci imajo **pravico do kakovostne izobrazbe**. Države morajo spodbujati šolanje. Osnovne šole morajo biti obvezne in brezplačne, nadaljnje šolanje pa čim bolj dostopno.

29. Izobraževanje otrok mora zagotoviti **razvoj njihovih sposobnosti** in krepitev spoštovanja človekovih pravic.

30. Če je otrok pripadnik manjšine, ima **pravico do izražanja svoje kulture in vere ter do sporazumevanja v svojem jeziku**.

31. Otroci imajo **pravico do igre, počitka in prostega časa**.

32. Otroci imajo **pravico do zaščite pred delom, ki jim škodi** (je nevarno, škodi zdravju otroka ali njegovemu izobraževanju). Če otroci delajo, morajo biti pri delu varni in pošteno plačani.

33. Otroci imajo **pravico do zaščite pred nezakonito rabo mamil in vpetostjo v njihovo izdelovanje ter preprodajo**.

34. Otroci imajo **pravico do zaščite pred spolnim zlorabljanjem**.

35. Ugrabitve otrok, njihova **prodaja in trgovanje** z njimi so nedopustni.

36. Otroci imajo **pravico do zaščite pred kakršno koli obliko izkoriščanja**.

37. Otrok nihče ne sme **kaznovati** na krut ali ponižujoč način.

38. Otroci imajo **pravico do zaščite pred vojno**. Otroci, mlajši od 15 let, ne smejo neposredno sodelovati v bojih ali biti vpoklicani v vojsko.

39. Ranjeni, poškodovani ali zanemarjeni otroci imajo **pravico do posebne pomoči**.

40. Otroci, obtoženi kršenja zakona, imajo **pravico do pravne pomoči, poštene obravnave pred zakonom** in spoštovanja njihovih pravic.

41. Če **zakoni države** otrokom zagotavljajo boljšo zaščito njihovih pravic kot ta konvencija, se jih mora upoštevati.

42. Države morajo poskrbeti, da otroci in odrasli **poznajo pravice**, ki jih določa ta konvencija.

43. Ti členi določajo, kako bodo **države in mednarodne organizacije**, kot je UNICEF, zagotovile **spoštovanje otrokovih pravic**.